

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

LEAVING CERTIFICATE

LATVIAN

HIGHER LEVEL

2009

MARKING SCHEME

VĒRTĒJUMA NOSACĪJUMI

I daļa

(30 punkti)

Atbildiet uz jautājumiem!

1. Izskaidrojiet saviem vārdiem frāzes (5 punkti)

- a) vecāku vara (2.rindkopa) – **vecāku tiesības pārstāvēt bērnu visās attiecībās un jomās,**
- b) darbi dzina darbus (1.rindkopa) – **bija jādara viens darbs pēc otra,**
- c) līp kā dadzīši (6.rindkopa) – **vēlas būt blakus,**
- d) jezga (7.rindkopa) – **skaļa rosība, nav miers mājās**
- e) ar mums viņi gatavi kalnus gāzt (8.rindkopa) – **ir gatavi uz visu.**

2. Kādi darbi Evitai un Edgaram bija jāpaveic, lai atjaunotu mājas iepriekšējo izskatu? (5 punkti)

No sākuma viņi izveda desmit autokravas ar iepriekšējo ģrnieku atstātajām lietām. Pēc tam viņi sakārtoja pāris telpas dzīvošanai, lai sagatavotos ziemai.

3. Kāpēc Edgars un Evita izlēma adoptēt visus piecus bērnus? (5 punkti)

Viņi nevēlējās šķirt Elizabeti no viņas brāļiem un māsām. Evitai un Edgaram nebija viegli izlemt adoptēt piecus bērnus. Pieņemt izaicinājumu – adoptēt piecus bērnus – palīdzēja tas, ka viņi iepazinās ar viņiem tuvāk. Viņi atklāja to, ka bērni ir nešķirami un, ka viņiem ļoti nepieciešama mīlestība, stabilitāte, drošība. Tad bērnu ģstajai mātei tika atņemta vecāku vara. Raitumu pāris bija iemīlējuši šos bērnus. Viņi bija gatavi savam dzīves lielākajam izaicinājumam.

4. Ko laika posmā līdz oficiālai iespējai adoptēt, atklāja Evita un Edgars? (5 punkti)

Šajā laika periodā Raitumu ģimene izlēma, ka tiešām abi vēlas adoptēt bērnu. Viņiem dzīve deva tādu iespēju, bet meitenītei bija vēl brāļi un māsas. Evita un Edgars iepazinās ar bērniem tuvāk un saprata, ka viņi ir ļoti vienoti, nešķirami. Atklāja arī to, ka bērniem ļoti nepieciešama mīlestība, drošība, palīdzība.

5. Edgars un Evita izlēma adoptēt Elizabeti, jo „mazā vēl neko sliktu nav redzējusi, viņas dvēselīte nav traumēta”.

Izskaidro kāpēc viņi tā domāja, pamatojot savu viedokli ar piemēriem no teksta.

(5 punkti)

Kad Elizabete piedzima, viņas māte viņu atstāja slimnīcā. Viņai paveicās, jo par viņu ieinteresējās pāris, kuri vēlējās adoptēt bērnu. Viņas māsas un brāļi bija auguši uzmanības un mīlestības badā. Elizabetes māte bija nonākusi krīzes situācijā. Viņa nespēja dot saviem bērniem mīlestību, drošību un nepieciešamo uzmanību. Viņa darīja pāri gan sev, gan bērniem. Tas, ka Elizabeti viņas mamma atstāja slimnīcā, ļāva palīdzēt viņai nonākt labu cilvēku rokās, kas ļaus viņai augt laimīgā vidē jau no bērnības.

6. Autore 10 paragrāfā saka, ka Evitai ir „konkrēta iecere”. Kas tā ir par „konkrēto ieceri” un kas lika viņai līdz tai aizdomāties? (5 punkti)

Viņa vēlas iepazīties ar citām ģimenēm, kas ir adoptējušas bērnu vai arī gatavojas to darīt. Man liekas, ka viņa vēlas apmainīties pieredzē ar cilvēkiem, kas ir līdzīgā situācijā. Evita un Edgars ir paši saskārušies ar negatīvo cilvēku attieksmi un atklājuši, ka sabiedrībā valda stereotipi par adopciju un adoptētiem bērniem. Viņi vēlas mainīt attieksmi pret sevi un palīdzēt pieņemt savādāko. Arī adoptētie bērni, kuri aug ģimenes izaug par krietniem un gudriem cilvēkiem.

Piešķirot vērtējumu II un III daļā tiks ņemti vērā šādi elementi:

1. **Mērķa skaidrība** – kandidāts pilnībā saprot jautājumu un zin kā uz to atbildēt – 30%
2. **Atbildes saskanotība** – kandidāts materiālu lieto atbilstoši un strukturēti mērķtiecīgā veidā 30 %
3. **Valodas prasme** – kandidāta valoda ir pietiekami piemērota, lai domas izteiktu skaidri un plūstoši 30 %
4. **Pareizrakstības noteikumi** – gramatika un pareizrakstība 10 %

II daļa (30 punkti)

„Evitas un Edgara mīlestība nolasāma abu acīs, savstarpējā sapratnē un domāšanā”.
(6 rindkopa)

Komentē šo apgalvojumu, pamatojot savu viedokli ar piemēriem no teksta. (Uzrakstiet vismaz 100 vārdu garu aprakstu)

Piemēram:

- Viņi bija mainījušies, bērni kopā ar viņiem. Bija pārvarējuši bailes.
- Viņu uztvere un vērtības bija kļuvušas līdzīgākas.
- Viņi ir mierīgāki, pilnvērtīgāki.
- Viņi atklāja dažādus laimes veidus, cerību.
- Viss, kas viņos bija mainījies bija acīmredzams izteiksmē, izturēšanās veidā.
- Viņi bija gatavi palīdzēt citiem.

III daļa (40 punkti)

Izvēlieties vienu no tēmām un uzrakstiet eseju (vismaz 300 vārdu)!

“Jo vairāk tu dod, jo vairāk tu saņem atpakaļ!”

vai

“Grūtos brīžos mēs atklājam labāko sevi”.